

**STANDPUNT
SOCIALE INTEGRATIE VLUCHTELINGSTUDENTEN**

NOVEMBER 2017

Gentse Studentenraad

E info@gentsestudentenraad.be
T 09 264 70 88

Studentenhuis De Thermanal
Hoveniersberg 24, 9000 Gent

www.gentsestudentenraad.be

1 Inleiding

Door de huidige geopolitieke verschuivingen en de aanhoudende instroom van vluchtelingen, is er ook een stijging van studentvluchtelingen aan Universiteit Gent. Er bestaan reeds tal van initiatieven, voornamelijk georganiseerd door de cel Gender & Diversiteit, die deze studenten ondersteunen voor en tijdens het doorlopen van hun opleiding. Deze kaderen voornamelijk in de formele context, terwijl duidelijk blijkt dat studentvluchtelingen ook in de informele sfeer hindernissen ervaren. Dit standpunt legt de pijnpunten bloot en formuleert ook de acties die de Gentse Studentenraad kan ondernemen.

2 Bestaande initiatieven voor vluchtelingstudenten

Universiteit Gent heeft een **voorbeeldfunctie** in het Vlaamse onderwijsveld als het op begeleiding van vluchtelingen aankomt. De cel Gender & Diversiteit is de actor die zich hoofdzakelijk ontfemt over het vluchtelingenbeleid aan Universiteit Gent. Terwijl hun realisaties veelal in het onbekende baden, verdient de cel zeker de nodig erkenning en appreciatie voor hun projecten. Deze paragraaf beschrijft hun huidige initiatieven.

Vooreerst is er de site 'Vluchtelingen welkom aan UGent', zowel Nederlands- als Engelstalig, waarbij op uitgebreide wijze informatie wordt verstrekt aan toekomstige studenten, doctorandi en onderzoekers. De gegevens voor studenten worden opgedeeld in verschillende categorieën, zoals opleidingsaanbod, toelatingsvoorwaarden, diplomagelijkwaardigheid, studiekosten, taalcursussen, huisvesting,... Zelfs het opleidingsaanbod aan andere hoger onderwijsinstellingen wordt uitgelegd. Dit gebeurt steeds op een eenduidige en heldere manier waarbij men linkt naar andere instanties voor specifieke zaken. Zo wordt er bijvoorbeeld bij het aanvragen van financiële steun doorverwezen naar zowel de Sociale Dienst voor meer informatie als de site van de Vlaamse overheid.

Daarbij is er voor de studentvluchtelingen een duidelijk aanspreekpunt binnen de cel Gender & Diversiteit. Dit verlaagt voor hen de drempel om vragen te durven stellen. Deze groep studenten ervaren reeds vele hindernissen, waarvan een *home student* vaak niet beseft dat ze bestaan, en het durven vragen van bepaalde zaken kan soms een stap teveel zijn.

Binnen de cel Gender & Diversiteit worden er regelmatig sessies of evenementen georganiseerd ter ondersteuning van studentvluchtelingen. Een voorbeeld hiervan zijn de infosessies 'Studeren als vluchteling aan de UGent' die maandelijks worden georganiseerd, afwisselend in het Nederlands als Engels en voor zowel begeleiders als vluchtelingen zelf.

Finaal licht dit standpunt ook het **mentorprogramma** toe. Initieel werd dit gelanceerd als een kleinschalig project in 2009 voor een dertigtal vluchtelingstudenten die konden beroep doen op een mentor. Deze mentor zette zich vrijwillig in voor de medestudent en kreeg hiervoor geen compensatie. Vandaag is dit geëvolueerd naar een keuzevak van drie studiepunten waarbij ouderejaarsstudenten andere studenten begeleiden gedurende het volledige academiejaar. Niet enkel studentvluchtelingen kunnen beroep op een mentor. Ook mensen met een functiebeperking, een andere moedertaal of bijvoorbeeld als eerste in hun familie gaan studeren kunnen hiervoor appliceren. Mentoren krijgen vormingen omtrent coaching, reflecteren, diversiteitskaders,... zodat men optimaal de mentee kan begeleiden. Dit wordt gezien als de belangrijkste doorstroom voor kansengroepen. In totaal werden dit jaar ongeveer 200 mentees bereikt waarbij er 110 mentoren zijn om hen te begeleiden. Het opnemen van sociaal engagement in het curriculum is ongezien in Vlaanderen en maakt dit project dan ook uniek.

3 Probleemschets

De voorgaande paragraaf toont aan dat er voldoende initiatieven zijn die helpen bij de begeleiding van vluchtelingstudenten binnen de formele context van onze hoger onderwijsinstelling. Toch blijkt dat er **onvoldoende informele ondersteuning** is voor deze specifieke groep studenten waardoor ze zich vaak verloren voelen. Er zijn twee grote lacunes die zich manifesteren.

Ten eerste is het voor studentvluchtelingen **moelijk om in contact te komen met home students**. Voor hen is studeren aan een universiteit waar lessen worden gedoceerd in een taal die niet hun moedertaal is vaak een overweldigende ervaring. Daarnaast ervaren zij hindernissen waarvan wij ons niet bewust zijn. Enkele voorbeelden hiervan zijn de cultuur van doceren, het omgaan met online platformen zoals Minerva, het vinden van lokalen,... Tot slot hebben *home students* al een brede kennissenkring in hun opleiding en begeven ze zich voortdurend binnen hun eerder kleinere vriendenkring. Hierdoor staan studenten logischerwijs, en vaak onbewust, minder open om nieuwe mensen te leren kennen en betrekken ze dan ook niet studentvluchtelingen, of andere mensen die aan de buitencirkel staan. Door de hindernissen dat deze studenten ervaren, voelen ze zich onzeker en is het contacteren van nieuwe mensen dus vaak een stap te ver. Hierdoor voelen ze zich geïsoleerd binnen hun eigen opleiding.

Ten tweede benadrukken studentvluchtelingen uitdrukkelijk dat ze **te weinig kansen krijgen om hun Nederlands te oefenen**. Binnen het Gentse zijn er amper evenementen waarbij (student)vluchtelingen in contact komen met mensen waarvan Nederlands hun moedertaal is. Aangezien taal gezien wordt als een van de *key factors* voor een succesvolle integratie, is dit een schrijnende kwestie.

4 Rol voor de Gentse Studentenraad

De Gentse Studentenraad heeft meerdere rollen te spelen in deze context.

Ten eerste kan de Gentse Studentenraad **zelf initiatieven op poten zetten** om de sociale integratie van vluchtelingstudenten te bevorderen. *'Bring your appetite'* is hier een voorbeeld van. Dit is een kookworkshop waarbij vluchtelingstudenten en *home students* samen op een laagdrempelige manier verschillende gerechten leren in een ontspannen context. Door het eenvoudig taalgebruik en de losse sfeer van de workshop treden de studenten makkelijker in interactie en ontstaan er banden die in een schoolomgeving niet vanzelfsprekend zouden zijn.

Samenwerken met partners is een niet te onderschatten element. Binnen Universiteit Gent zijn er reeds verschillende instanties zoals Gender & Diversiteit of het Duurzaamheidskantoor die werken rond vluchtelingenbeleid. Het is een opportuniteit om met deze actoren de handen in elkaar te slaan en krachten te bundelen. Op deze manier kan minstens evenveel bereikt worden met minder middelen. Ook buiten de universiteit zijn er talloze organisaties en vzw's waarmee kan worden samengewerkt, zoals de Jonge Academie.

Daarbij is het aan de Gentse Studentenraad om blijvend de **problemen** die studentvluchtelingen ervaren, **aan te kaarten**. Deze studenten behoren tot de studentenpopulatie die wordt vertegenwoordigd door de Gentse Studentenraad, dus hun noden en belangen zijn even belangrijk als deze van een andere student. Studentenvertegenwoordigers mogen geen schrik hebben om bij het centraal bestuur of andere instanties binnen de faculteit de tekorten die deze studenten ervaren, bekend te maken en bijkomend ook te ijveren voor een oplossing. Het is daarbij belangrijk dat facultaire studentenvertegenwoordigers in aanraking komen met studentvluchtelingen, indien deze eerste dat wensen. De Gentse Studentenraad kan hierbij een faciliterende rol spelen.

Tot slot heeft de Gentse Studentenraad ook **een rol in de Gentse context**, buiten onze universiteit om. Men is binnen Stad Gent momenteel de opties aan het bekijken om een buddyprogramma uit te dokteren tussen erkende vluchtelingen en studenten. Men wil op deze manier de huidige kloof tussen vluchtelingen en studenten verkleinen en integratie bevorderen. De Gentse Studentenraad is de ideale link tussen Stad Gent, via StuGent en persoonlijke contacten, en de studentenpopulatie binnen Universiteit Gent. Het buddyproject dat momenteel loopt bij het Centrum voor Algemeen Welzijn in Gent kan als voorbeeld dienen om dit verder uit te werken.

Binnen de associatie kan dit specifiek project verder uitgewerkt worden. Integratie van (student)vluchtelingen is niet enkel een objectief voor de Gentse Studenten en, bij uitbreiding, Universiteit Gent maar ook voor de andere hoger onderwijsinstellingen en hun studentenraden. De Gentse Studentenraad, die nog steeds een voortrekkersrol heeft binnen de Gentse Associatie Studentenraad, kan goed practices aanreiken en ondersteunen mocht zij meer ervaring hebben dan de andere studentenraden.

5 Conclusie

Naast de bestaande projecten ter ondersteuning van vluchtelingstudenten, ervaart men nog **twee grote barrières**. Ten eerste is er een te grote kloof tussen vluchtelingstudenten en *home students* waardoor de eerste zich afgezonderd en geïsoleerd voelen tijdens hun opleiding. Ten tweede bestaan er te weinig evenementen waar (student)vluchtelingen hun Nederlands kunnen oefenen met *native speakers*.

De Gentse Studentenraad kan voornamelijk deze studenten ondersteunen op **drie verschillende manieren**. Vooreerst kan men zelf projecten organiseren ter bevordering van de sociale integratie en verkleining van de kloof tussen studentvluchtelingen en *home students*. Daarbij moet de Gentse Studentenraad durven de problemen die deze studenten ervaren, aan te kaarten bij de betrokken actoren. Tot slot heeft onze studentenraad ook invloed in het Gentse waar zij een rol kan spelen ter integratie van studentvluchtelingen.